

**UNIVERSITATEA DE ȘTIINȚE AGRICOLE ȘI
MEDICINĂ VETERINARĂ BUCUREȘTI**

**FACULTATEA DE BIOTEHNOLOGIE
SPECIALIZAREA
VITICULTURĂ ȘI VINIFICAȚIE**

TEZĂ DE DOCTORAT

**DOCTORAND
Ing. ȚĂRU VIORICA**

**STUDIUL POTENȚIALULUI PRODUCTIV AL SOIURILOR
CULTIVATE ÎN CENTRUL VITICOL TEREMIA
ÎN VEDEREA DEFINITIVĂRII SORTIMENTULUI**

**CONDUCĂTOR ȘTIINȚIFIC
Prof. dr. NICOLAI POMOHACI**

**BUCUREȘTI
2006**

CUPRINS

CUVÂNT ÎNAINTE	1
INTRODUCERE	3
1. Actualitatea și necesitatea temei	3
2. Scopul și obiectivele tezei	4
3. Scurt istoric al comunei Teremia	5
Cap.I. STADIUL ACTUAL AL CERCETĂRILOR PRIVIND TEMA LUATĂ ÎN STUDIU	10
1.1. Istoria viticulturii centrului viticol Teremia	10
1.2. Descrierea caracteristicilor pedoclimatice	12
1.3. Sistemul de cultură al viței de vie	13
1.4. Sortimentul de soiuri și vinuri	16
Cap.II. METODA DE LUCRU ȘI MATERIALELE FOLOSITE PENTRU STUDIILE EFECTUATE	21
2.1. Metodele de lucru folosite pentru studiul cadrului natural al centrului Viticol Teremia	21
2.2. Metoda de lucru pentru studiul evoluției viticulturii în zonă	22
2.3. Materialul biologic și metodele de lucru folosite pentru determinarea însușirilor biologice și tehnologice ale soiurilor de viță de vie studiate	24
2.3.1. Descrierea soiurilor studiate	25
2.3.2. Metodele de lucru pentru determinarea însușirilor agrobiologice și tehnologice ale soiurilor de viță de vie studiate	33
2.4. Metodele de lucru pentru determinarea principalelor caracteristici ale vinurilor obținute din soiurile studiate	36
2.4.1. Determinarea principalelor caracteristici de compoziție chimică a vinurilor	36
2.4.2. Determinarea cromaticității vinului Burgund	38
2.5. Metoda de lucru folosită pentru întocmirea strategiei de dezvoltare a viticulturii în județul Timiș în perioada 2005 - 2014	41
2.5.1. Calculul necesarului de material săditor viticol	41
Cap. III. CADRUL NATURAL AL CENTRULUI VITICOL TEREMIA	43
3.1. Așezare geografică	43
3.2. Relieful	43
3.3. Hidrologia și hidrogeologia	44
3.3.1. Hidrologia	44
3.3.2. Hidrogeologia	45
3.4. Condițiile climatice	45
3.4.1. Radiația solară	46

3.4.2.	Lumina	47
3.4.3.	Temperatura aerului	51
3.4.4.	Temperatura solului	64
3.4.5.	Precipitațiile	65
3.4.6.	Umiditatea atmosferică	70
3.4.7.	Regimul eolian	73
3.4.8.	Indicatorii sintetici	74
3.5.	Condițiile pedologice	77
3.5.1.	Formarea și evoluția solurilor	77
3.5.2.	Descrierea solurilor	79
3.6.	Vegetația	86

Cap.IV. CADRUL SOCIO - ECONOMIC AL EVOLUȚIEI VITICULTURII ÎN ROMÂNIA	87
4.1. Viticultura până în anul 1918	87
4.2. Viticultura în perioada 1918 - 1945	90
4.3. Viticultura în perioada 1945 - 1962	95
4.3.1. Colectivizarea viticulturii	96
4.3.2. Etatizarea viticulturii	98
4.4. Viticultura în perioada 1962 - 1989	102
4.4.1. Redresarea sectorului viticol	102
4.4.2. Evoluția viilor pe rod și a producțiilor de struguri	104
4.5. Viticultura după anul 1989	106
4.5.1. Influența legilor de fond funciar asupra sectorului viticol	107
4.5.2. Evoluția suprafețelor viticole și a producțiilor de struguri în România în perioada 1990 -2004	110

REZULTATE OBTINUTE ȘI INTERPRETAREA LOR

Cap. V. STUDIU PRIVIND EVOLUȚIA VITICULTURII ÎN DECURSUL TIMPULUI ÎN JUDEȚUL TIMIȘ, CU REFERIRE LA CENTRUL VITICOL TEREMIA	116
5.1. Situația viticulturii de la începuturi până în anul 1918	116
5.2. Situația viticulturii în perioada 1918 -1945	118
5.2.1. Situația viticulturii în centrul viticol Teremia	120
5.3. Evoluția structurii de proprietate și a suprafeței viticole în perioada 1945-1962	124
5.3.1. Reforma agrară în centrul viticol Teremia	125
5.3.2. Colectivizarea viticulturii	129
5.3.3. Etatizarea viticulturii	131
5.3.4. Situația suprafețelor viticole și a direcțiilor de producție	134
5.4. Preocupări pentru redresarea sectorului viticol după anul 1962	137
5.4.1. Defrișarea plantațiilor viticole	138
5.4.2. Înființarea de plantații viticole	138
5.4.3. Modernizarea plantațiilor viticole	141
5.4.4. Evoluția suprafețelor viticole și a producțiilor de struguri	146
5.4.5. Evoluția sortimentului de soiuri	150
5.4.6. Vinificația și piața vinului	153

5.5.	Influența legilor de fond funciar după anul 1989 asupra viticulturii din zonă	155
5.5.1.	Situația viticulturii în zonă după aplicarea legilor de fond funciar	155
5.5.2.	Restructurarea proprietății viticole	159
5.5.3.	Evoluția suprafețelor viticole și a producției de struguri în perioada 1990-2004	163
Cap. VI. POTENȚIALUL PRODUCTIV AL SOIURILOR CULTIVATE ÎN CENTRUL VITICOL TEREMIA		168
6.1.	Viabilitatea mugurilor	168
6.2.	Fertilitatea și productivitatea soiurilor	171
6.3.	Producția de struguri	184
6.4.	Înșușirile tehnologice ale soiurilor	190
6.5.	Principalele caracteristici ale vinurilor obținute	205
Cap.VII. STRATEGIA DEZVOLTĂRII VITICULTURII JUDEȚULUI TIMIȘ ÎN PERIOADA 2005-2014		215
7.1.	Organizarea exploatațiilor viticole	215
7.2.	Restructurarea și reconversiunea plantațiilor viticole	219
7.2.1.	Înființarea de plantații de vii roditoare	223
7.2.2.	Reconversiunea plantațiilor viticole din județul Timiș	227
7.2.2.1.	Restructurarea direcțiilor de producție a vinului	228
7.2.2.2.	Îmbunătățirea calității producției de vin	234
7.2.2.3.	Echilibrarea ponderii sortimentelor de soiuri autohtone și străine	236
7.2.2.4.	Reconversiunea plantațiilor prin supra-altoire	239
7.2.3.	Reconversiunea plantațiilor viticole din centrul viticol Teremia	239
7.2.4.	Necesarul de material săditor	243
7.3.	Managementul activității vitivinicole	244
7.4.	Consultanța vitivinicolă	244
7.5.	Finanțarea programului de restructurare și reconversiune	246
CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI		248
BIBLIOGRAFIE		255

CUVÂNT ÎNAINTE

Fiecare specialist în viticultură leagă numele centrului viticol Teremia de cel mai simplu tip de tăiere, cu forma de conducere joasă și sistem de tăiere scurt în cepi de rod.

Astăzi, Teremia este mai mult în amintirea celor care au știu că aici era o viticultură tradițională, specifică terenurilor nisipoase de șes ale Banatului, cu densități foarte mari de vițe pe hectar, mai târziu mecanizabilă cu tractoare viticole încălecătoare și de sortimentul local de soiuri de viță de vie format din Majarcă, Creață și Steinschiller, ale căror denumiri și vinuri armonioase parcă simbolizează buna conviețuire a bănățenilor de mai multe naționalități.

Care este adevărul despre producțiile mari de struguri obținute în centrul viticol Teremia? Unde și cum au dispărut mii de hectare de plantații viticole? Care este șansa de refacere a viticulturii de șes a Banatului? Aceste întrebări m-au determinat să studiez evoluția viticulturii în această zonă, să caut și să propun o soluție pentru refacerea ei.

Teza de doctorat, în prezentare clasică este un volum structurat în șapte capitole, pentru întocmirea căreia am consultat titluri bibliografice din literatura de specialitate aparținând specialiștilor români și străini, legi și acte normative referitoare la obiectivele lucrării și documente primare arhivate, am efectuat cercetări privind potențialul productiv al soiurilor luate în studiu, pe lângă care am folosit și cunoștințele acumulate în activitatea profesională desfășurată timp de 30 de ani în sectorul vitivinicol, vine să propună o soluție de refacere a viticulturii județului Timiș și în particular al centrului viticol Teremia, pe seama certificării viticulturii în această zonă prin tradiție, analizei situației reale existente și a programului de dezvoltare a viticulturii românești în perspectiva integrării României în Uniunea Europeană.

Aportul propriu reprezintă studiul condițiilor naturale ale centrului viticol Teremia prin analiza factorilor meteorologici în perioada anilor 1991-2004 și a principalelor tipuri de sol, studiu privind evoluția viticulturii în județul Timiș și centrul viticol Teremia, studiu potențialului productiv și oenologic în perioada anilor 2002-2004 ale principalelor soiuri de viță de vie existente în cultură în centrul viticol Teremia și propunerea unei strategii de redresare și dezvoltare a viticulturii în zonă pentru adaptarea la viticultura comunitară și realizarea obiectivelor pentru organizarea pieței comune a vinului în contextul aderării României la Uniunea Europeană.

În desfășurarea studiului și la întocmirea lucrării am avut coordonator științific pe domnul profesor doctor Nicolai Pomohaci, care, cu competență și vastă experiență, m-a îndrumat la elaborarea tezei, pentru care doresc să-i adresez cele mai respectuoase mulțumiri, precum și pentru sprijinirea și susținerea morală în momentele mai grele.

Aduc un omagiu profesorilor mei din cadrul Facultății de Horticultură a Universității de Științe Agricole și Medicină Veterinară București, care au contribuit la formarea mea ca viticultor.

Mulțumesc încă o dată domnului profesor și tuturor celor care m-au sprijinit pentru că, după o viață profesională închinată viei și vinului, mi-au acordat șansa de a merge mai departe pe drumul ales și de a transmite cunoștințele și dragostea mea pentru această meserie studenților horticultori.

Autorul.